

MEGPRÓBÁLTUK!

Az inklúzió hosszú távú lehetőségei vagy kudarca
60 perces szakmai szekcióülés

Siteri Erika
főigazgató
Református EGYMI
siteri.erika@refegymi.hu



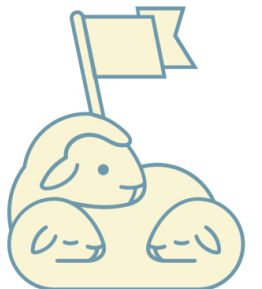
A szekció alapfelvetése

Az inklúzióval van baj – vagy azzal a rendszerrel, amelyben megpróbáljuk megvalósítani?

Az együttnevelés önmagában még nem inklúzió.

A jó szándék önmagában nem teremt működő rendszert.

A kérdés nem az, hogy „inklúzió igen vagy nem?”, hanem az, hogy milyen feltételekkel működik.



60 perc – szakmai ív

- 0–5 perc • Megnyitás – „Megpróbáltuk!”
- 5–15 perc • Hol tartunk ma?
- 15–25 perc • Mi működik – és mi nem?
- 25–40 perc • Az inklúzió stressztesztje
- 40–52 perc • Lehet-e így tovább?
- 52–58 perc • A fenntartható inklúzió feltételei
- 58–60 perc • Zárás



Gyors szavazás

Ön szerint az inklúzió Magyarországon hosszú távon fenntartható?

- A • Igen
- B • Csak jelentős feltételek mellett
- C • A jelenlegi rendszerben nem

Ne a „jó választ” keressük – a szakmai tapasztalatunkból induljunk ki.



Mit jelent valójában az inklúzió?

Nem pusztán azt, hogy a gyermek ugyanabban az épületben vagy osztályban tanul.

A valódi kérdések:

Részt vesz-e?

Fejlődik-e?

Kap-e megfelelő támogatást?

Van-e valódi közösségi kapcsolata?

Megéli-e, hogy ő is a közösség része?



Négy nézőpont – egyetlen rendszer

GYERMEK → szükségletek, részvétel, fejlődés, jóllét

PEDAGÓGUS → kompetencia, idő, differenciálás, támogatás

INTÉZMÉNY → szakmai háttér, együttműködés, szervezeti kultúra

RENDSZER → jogszabály, finanszírozás, szakember-ellátottság, struktúra



A kulcskérdés

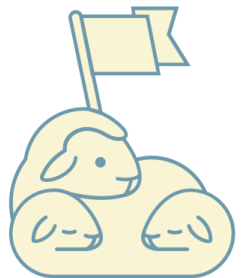
**„Kitől várjuk el az inklúzió megvalósítását,
és megadtuk-e ehhez a szükséges feltételeket?”**



Mi működik – és mi nem?

Sikeres inklúzió esetén gyakran egyszerre van jelen:

- felkészült és támogatott pedagógus
- elérhető gyógypedagógiai segítség
- egyéni szükségletekre reagáló differenciálás
- működő szakmai együttműködés
- partneri családi kapcsolat



Eset 1 – „Sikeres inklúzió”

A gyermek többségi osztályban tanul.

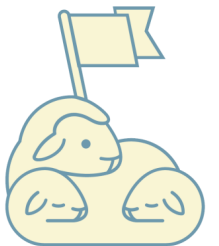
Van rendszeres gyógypedagógiai támogatás.

A pedagógus és a gyógypedagógus együtt tervez.

A tanulásszervezés alkalmazkodik a gyermek szükségleteihez.

A család és az intézmény partnerként működik együtt.

Kérdés: mi tette lehetővé a sikert?



Eset 2 – „Megpróbáltuk”

A gyermek többségi osztályba került.

A szakemberhiány miatt kevés a támogatás.

A pedagógus túlterhelt.

A differenciálás esetleges.

A gyermek fizikailag jelen van, de a közösségi részvétele korlátozott.

Kérdés: ez inklúzió volt – vagy csak fizikai együttlét?



Az inklúzió stressztesztje

Tegyük fel, hogy egy intézménynek egy újabb, eltérő szükségletű gyermek fogadására kell felkészülnie.

Mi történik, ha:

- nincs elegendő gyógypedagógus?
- nincs idő a közös tervezésre?
- magas az osztálylétszám?
- a pedagógus nem kap szakmai támogatást?
- a gyermek szükségletei meghaladják az intézmény lehetőségeit?



Csoportmunka – 15 perc

Négy csoport, négy nézőpont:

1. Gyermekközpontú csoport – Mitől lesz jó a gyermeknek?
2. Pedagóguscsoport – Mitől tudja ezt a pedagógus hosszú távon megvalósítani?
3. Intézményi csoport – Milyen intézményi feltételek nélkülözhetetlenek?
4. Rendszerszintű csoport – Mit kellene megváltoztatni?

Feladat: 3 válasz – Mi működik? Mi veszélyezteti? Mi a három nélkülözhetetlen feltétel?



Csoportmunka – a közös kérdések

- ① Mi az, ami ma működik?
- ② Mi az, ami miatt az inklúzió kudarcot vallhat?
- ③ Mi az a három feltétel, amely nélkül nem lehet fenntartható?

A csoportok 1 percben ismertetik a legfontosabb következtetésüket.



A kudarc nem mindig a gyermek vagy a pedagógus kudarca

Érdemes különválasztani:

- a gyermek szükségleteit
- a pedagógiai lehetőségeket
- az intézmény kapacitását
- a rendszer által biztosított feltételeket

Ha a feltételek hiányoznak, a rendszer nem háríthatja a felelősséget kizárólag az egyes pedagógusokra.



Lehet-e így tovább?

Vitaindító állítások

„Nem minden gyermek számára ugyanaz az intézményi környezet jelenti a legjobb megoldást.”

„Az inklúzió nem lehet fontosabb a gyermek tényleges szükségleteinél.”

„Az inklúzió sikere nem mérhető pusztán azzal, hogy a gyermek többségi intézményben tanul.”



Lehet-e így tovább? – folytatás

„A gyógypedagógiai intézmények nem az inklúzió ellenpontjai, hanem egy inkluzív rendszer szakmai pillérei.”

„Ha a szükséges feltételeket nem biztosítjuk, akkor nem inklúziót, hanem formális együttnevelést valósítunk meg.”



A gyógypedagógiai intézmény szerepe

Nem „kudarcmódel”, hanem szakmai erőforrás lehet.

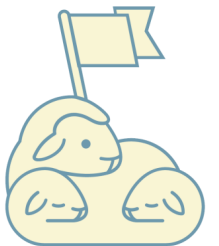
Lehetséges szerepei:

- diagnosztikai és szakmai támogatás
- módszertani segítség
- konzultáció és mentorálás
- utazó gyógypedagógusi támogatás
- komplexebb szükségletű gyermekek magas szintű ellátása
- tudásmegosztás a többségi intézményekkel



A fenntartható inklúzió 6 feltétele

1. A gyermek szükségleteinek megfelelő döntés
2. Felkészült és támogatott pedagógus
3. Elérhető gyógypedagógiai / szakmai támogatás
4. Megfelelő intézményi feltételek
5. Partneri családi együttműködés
6. Fenntartható rendszerszintű háttér



Mit kellene másképp csinálnunk?

Ne az intézményhez igazítsuk a gyermeket.

Ne a pedagógustól várjuk egyedül a rendszer megoldását.

Ne az együttnevelés tényét tekintsük sikerindikátornak.

Ne csak akkor keressünk segítséget, amikor már kialakult a kudarc.

A támogatásnak a gyermekkel együtt kell érkeznie – nem utólag.



A döntő kérdés

**Nem az a kérdés,
hogyan inklúzió vagy szegregáció.**

Hanem:

**„Melyik gyermeknek, milyen környezetben,
milyen támogatással biztosítható a valódi részvétel és fejlődés?”**



A közös gondolkodás eredménye

Az inklúzió nem egyetlen intézménytípus feladata.

Nem egyetlen szakember feladata.

Nem kizárólag pedagógiai módszer.

Rendszerszintű együttműködés: gyermek – család – pedagógus – gyógypedagógus – intézmény – fenntartó – szakmai szolgáltatások.



Zárógondolat

**„Az inklúzió nem attól sikeres,
hogy minden gyermek ugyanoda jár.**

Attól sikeres, hogy minden gyermek ott, ahol tanul,
valóban részt vehet, fejlődhet és tartozhat valahová.”



És végül...

„Lehet, hogy nem az inklúzióval próbálkoztunk túl sokáig.

Lehet, hogy a feltételek megteremtésével próbálkoztunk túl keveset.”



Siteri Erika
főigazgató
Református EGYMI
siteri.erika@refegymi.hu

Köszönöm a figyelmet, a közös munkát és az együttgondolkodást!

